

Kniha biskupa de Ségur s názvom Sväté prijímanie, II. časť

Branislav Krasnovský

13. septembra 2024 ✝ Cirkev

predchádzajúca časť:

Kniha biskupa de Ségur s názvom Sväté prijímanie, I. časť

Pred pár dňami som predstavil úvodné argumenty biskupa de Ségur z knihy s názvom Sv. prijímanie. V dnešnej, druhej časti by som rád predstavil jeho ďalšie úvahy a myšlienky o Najsvätejšej Eucharistii, s ktorými sa nedá nesúhlasiť.

Biskup de Ségur vo svojej knihe o Najsvätejšej Eucharistii hovorí, že kto chce byť katolíkom a kto chce zostať v spojení s Bohom, musí sa utiekať k Eucharistii, pretože s dušou je to podobné ako s telom. Tak ako telo, ani duša nemôže ostať bez pokrmu. Potraviny sú pokrmom tela, živia ho, dávajú mu silu a zdravie, rovnako aj duša má svoj život vyplývajúci z jej spojenia s Bohom cez nášho Pána Ježiša Krista. Duša potrebuje pokrm v podobe Eucharistie, bez Eucharistie nemôže duša vytrvať v milosti Božej, rovnako ako telo nemôže prežiť bez jedla. Sila a zdravie tela závisí na pokrme, sila a svätosť duše závisia na svätom prijímaní.

Eucharistia nie je odmenou nadobudnutej svätosti, ale prostriedkom k zachovaniu milosti, k ich rastu a k dosiahnutiu sviatosti. Vždy však zostáva len prostriedkom. Podobne je to aj s telesným pokrmom. Človek neje jedlo preto, že je silný a zdravý, ale preto, aby silným a zdravým bol a ostal. Rovnako ako potraviny sú neoddeliteľnou súčasťou ľudského života, aj sväté prijímanie je rovnako neoddeliteľnou súčasťou duchovného života katolíka.

Missa tridentina

zdroj: wikimedia commons

Svätá Cirkev uviedla na Tridentskom koncile jasne, odvolávajúc sa na učenia Cirkevných Otcov i katolícku tradíciu – ak chcú veriaci hojnejšou mierou ťažiť z ovocia presvätej obety Ježiša Krista, majú prijímať sviatostne Eucharistiu a nemali by sa uspokojiť len s duchovným prijímaním.

V Rímskom katechizme, ktorý vznikol vďaka Tridentskému koncilu čítame slová nepopierateľnej váhy a autority: *„Veriaci musia vedieť, že je potrebné často prijímať Eucharistiu. Ale čo to znamená často? Majú Eucharistiu prijímať raz mesačne, raz týždenne, alebo každodenne? Najspoláhlivejšie definoval skutočnosť, ako často sa má prijímať jeden z Cirkevných Otcov, sv. Augustín. Ten povedal jasne – žiť treba tak, aby mohol človek prijímať Eucharistiu každý deň.“*

Kňazi majú nabádať veriacich, aby nezanedbávali povinnosť každý deň živiť svoju dušu a starať sa o ňu. Keď veriaci jedia rôzne pokrmy, aby nasýtili svoje telo, nech sa snažia nasýtiť aj svoju dušu Eucharistiou, pretože aj telo a aj duša potrebujú k svojmu jestvovaniu pokrm telesný i duševný.

Biskup de Ségur vo svojej knihe rozvinul aj známy biblický príbeh o Izraelitoch na púšti, ktorí sa živili mannou nebeskou a poukázal na skutočnosť, že manna nebeská je starozákonným predobrazom Eucharistie (Ex 16,1–31):

1 Keď sa pohli z Elimu, prišla celá izraelská pospolitosť na púšť Sin, ktorá je medzi Elimom a Sinajom, v pätnásty deň druhého mesiaca po svojom východe z Egypta. 2 A celá izraelská pospolitosť reptala proti Mojžišovi a Áronovi na púšti. 3 Izraeliti im vraveli: „Bár by sme boli pomreli Pánovou rukou v Egypte, keď sme sedávali nad hrncami mäsa a mohli sa najesť chleba dosýta! Ved' vy ste nás vyviedli na túto púšť, aby ste zahubili celú túto spoločnosť hladom!“ 4 Vtedy Pán hovoril Mojžišovi: „Hľa, ja vám dám padať chlieb z neba! Ľud nech potom vychádza a nech si zbiera, koľko bude potrebovať na deň! Týmto ho chcem podrobiť skúške, či bude kráčať podľa môjho zákona alebo nie. 5 V šiesty deň však nech odložia z toho, čo donesú: bude toho dvakrát toľko, ako zbierajú každý deň.“ 6 Mojžiš a Áron povedali všetkým Izraelitom: „Večer teda spoznáte, že Pán nás vyviedol z egyptskej krajiny. 7 Ráno zasa uvidíte Pánovu slávu, lebo počul vaše reptanie proti Pánovi: ved' čože sme my, že ste proti nám reptali?!“ 8 A Mojžiš dodal: „V tom, že vám Pán dá večer jesť mäso a ráno chlieb na nasýtenie, (spoznáte), že Pán počul vaše reptanie, ktorým ste sa ozvali proti nemu. Lebo čože sme my? Nie proti nám ste reptali, ale proti Pánovi!“ 9 Aj Áronovi povedal Mojžiš: „Povedz celej pospolitosti Izraelitov: „Predstúpte pred Pána, lebo počul vaše reptanie!“ 10 Keď to Áron oznámil celej pospolitosti Izraelitov, oni sa dívali na púšť a tu sa zjavila Pánova sláva v oblaku! 11 A pán povedal Mojžišovi: 12 „Počul som reptanie Izraelitov. Povedz im: „V predvečer budete jesť mäso a ráno sa nasýtite chlebom, aby ste poznali, že ja som Pán, váš Boh!“ 13 A naozaj, večer prileteli prepelice a pokryli táborišť. Ráno zasa bola okolo tábora napadaná rosa 14 a keď sa napadaná rosa vyparila, na povrchu púšte bolo čosi jemné, zrnité jemné sťa srieň na zemi. 15 Keď to Izraeliti zočili, vzájomne si vraveli: „Čo je to!“ Nevedeli totiž, čo by to mohlo byť. Vtedy im Mojžiš povedal: „To je chlieb, ktorý vám dáva Pán jesť. 16 Toto je to, z čoho vám Pán prikazuje nazbierať podľa toho, koľko každý zje, gomer na každú hlavu; podľa počtu vašich duší si naberte, každý pre príslušníkov svojho stanu!“ 17 Izraeliti robili tak a nazbierali jedni menej, iní viac. 18 Potom to odmerali na gomer a tu ten, kto viac doniesol, nemal prebytok a zasa ten, kto menej doniesol, nemal nedostatok. Každý si nazbieral toľko koľko mohol zjesť.“

19 A Mojžiš im povedal: „Nech z toho nik nenecháva nič na ráno!“ 20 Oni však nepočúvali Mojžiša a niektorí si z toho nechali (časť) až do druhého rána. Ale skazilo sa to, ukázali sa červy a zapáchalo to. Mojžiš sa preto na nich rozhneval. 21 Tak zbierali ráno čo ráno, každý podľa toho, koľko zjedol. Keď však začalo hriať slnko, rozpúšťalo sa to. 22 V šiesty deň však nazbierali dvakrát toľko jedla, dva gomery na osobu. Tu prišli všetky kniežatá pospolitosti a hlásili to Mojžišovi. 23 A on im povedal: „To je to, čo prikázal Pán: Zajtra je deň odpočinku, svätá sobota Pánova. Čo máte upiecť, upečte, a čo mienite uvariť, uvarte! Ostatné, čo ostane, odložte a uschovajte na zajtra.“ 24 Odložili si teda na zajtra, ako prikázal Mojžiš, a nezosmrdelo sa to, ani červy v tom neboli. 25 A Mojžiš povedal: „Dnes jedzte to, lebo dnes je Pánova sobota, dnes nenájdete vonku nič. 26 Šesť dní to môžete zbierať, v siedmy deň však je sobota, v ten deň toho nebude.“ 27 Keď potom v siedmy deň poniektorí vyšli zbierať, nenašli nič. 28 A Pán povedal Mojžišovi: „Ako dlho sa budete zdráhať zachovávať moje príkazy a zákony? 29 Hľadte, veď Pán vám dal sobotu! Preto v šiesty deň vám dáva jedlo na dva dni. V sobotu nech každý zostane doma! 30 Nech v siedmy deň nik nevychádza zo svojho miesta!“ 31 A ľud slávil v siedmy deň sobotu. Izraeliti nazvali to (jedlo) mannou. Bolo biele ako koriandrové semiačko a jeho chuť bola ako chuť medového koláča.

James Tissot, Izraeliti zbierajú mannu na púšti

zdroj: wikimedia commons

Svätý Augustín okrem svojho výroku: „Ži tak, aby si mohol každý deň prijímať Eucharistiu“, uviedol ešte aj ďalší silný argument, podľa ktorého by bolo ideálne každý deň prijímať Eucharistiu a ten znie takto: „Každodenne hrešíš, preto aj každodenne prijímaj Eucharistiu.“ Podobný postoj ako sv. Augustín mali k Najsvätejšej Eucharistii a jej prijímaniu veriacimi aj ďalší svätci katolíckej Cirkvi.

Takýto by bol samozrejme ideálny stav, no nie každý katolík žije tak, aby mohol každodenne prijímať. No už naši prarodičia Adam a Eva ukázali jasne svoju slabosť a náchylnosť k hriechu a svoju slabosť a náchylnosť k hriechu ukazujú ľudia aj dnes. Za nás a naše hriechy Kristus umrel na kríži. Kto bude mať stále pred očami Kristovu vykupiteľskú smrť a chápe akým dobrodením pre človeka je Eucharistia, mal by sa snažiť žiť tak, aby mohol prijímať každý deň.

Biskup de Ségur však chápe, že bežná prax má veľmi ďaleko od ideálneho stavu. Prijímať Eucharistiu 3 – 4-krát týždenne už možno označovať za časté prijímanie pre každého laika. Prijímať Eucharistiu len v nedeľu a na katolícke sviatky, ktoré odporúča Tridentický snem všetkým katolíkom určite nie je častým prijímaním pre kňazov, seminaristov, rehoľníkov a rehoľníčky a rovnako pre osoby, ktoré pracujú na svojom duchovnom katolíckom zdokonalení. Určite je však dostačujúcim pre malé deti, alebo katolíkov, ktorí tvrdo pracujú a nemajú čas (na vlastnú škodu) zdokonaľovať sa v katolíckej viere a hlbšie spoznávať katolícke pravdy. Prijímať Eucharistiu raz mesačne, alebo len na najväčšie katolícke sviatky (Veľká noc, Turíce, Vianoce, mariánske predpísané sviatky...) je minimom aj pre malé deti, aj pre katolícky málo vzdelané osoby.

Po tomto jednoduchom úvode, v ktorom biskup de Ségur jasne zdôraznil, že ideálne by bolo, keby všetci katolíci žili tak, aby mohli každodenne prijímať Eucharistiu, pretože aj každodenne hrešia, uviedol prvý z pomýlených argumentov veriacich proti tomu, aby mohli často pristupovať k svätému prijímaniu.

Nezabudnime, že Satan nenávidí Svätú Eucharistiu, pretože je pokrmom posilňujúcim dušu človeka; kto často prijíma Svätú Eucharistiu a žije zbožným životom totiž unikne z diabolských pazúrov. Preto za väčšinou spomenutých argumentov proti častému prijímaniu, ktoré biskup de Ségur vo svojej knihe uviedol treba vidieť snahu zlého ducha, odradiť človeka od Najsvätejšej Eucharistie.

1. Keby som chcel častejšie prijímať Eucharistiu, musel by som byť svätejší ako som

A ja hovorím (slová otca biskupa de Ségur): *„Ak chceš byť svätejší, ako si, musíš častejšie prijímať Najsvätejšiu Eucharistiu. Kto z nás má pravdu? Kto súhlasí s prvým tvrdením, patrí k veriacim, pre ktorých je Najsvätejšia Eucharistia odmenou a nie prostriedkom. Tí, ktorí veria, že Najsvätejšia Eucharistia je odmenou veria bludu...“*

Aké vlastnosti má mať človek, aby mohol častejšie prijímať Najsvätejšiu Eucharistiu? Musí byť dokonalý ako svätci a mučeníci? To je omyl. Bolo by samozrejme žiadúce, aby mal každý takú vieru ako svätci a mučeníci, ale takú vieru nebudú mať nikdy všetci ľudia. Bohato postačuje, aby človek žil v posväcujúcej milosti a mal úprimnú vôľu vystríhať sa ťažkého hriechu a snahu Pánu Bohu verne slúžiť.

Milostivý Boh môže človeka navštíviť aj krížom, každému však dá taký kríž, aký unesie. Tak ako nežiada od človeka nemožné obete, nečaká od neho ani výkony nad jeho sily, ale položme si otázku – Aký to môže byť katolík, ktorý dobrovoľne zotrúva v ťažkom hriechu a miluje hriech? Aké je to Božie dieťa, ktoré sa úmyselne dopúšťa ťažkých hriechov?

Známy vynikajúci francúzsky kazateľ a jezuitský kňaz Louis Bourdaloue (1632 – 1704) svojho času uviedol, že veľa katolíkov si pletie radu a prikázania a toto má na svedomí poškodenie ľudskej zbožnosti a takisto vyprázdnenie kostolov. Bourdaloue sa vo všeobecnosti zaoberal otázkami morálky v každodennom živote človeka a jeho bohatá skúsenosť spovedníka mu poskytla pohľad na ľudí zápasiacich s morálnymi otázkami.

Podľa jeho slov jedinou nevyhnutnou prípravou k dôstojnému a užitočnému prijímaniu Najsvätejšej Eucharistie je stav milosti posväcujúcej a túžba vyvarovať sa minimálne všetkých ťažkých hriechov.

Odvolával sa pritom aj na výrok svätého Tomáša Akvinského, ktorý povedal, že: *„Jedine smrteľný hriech je úplnou prekážkou pristúpiť k svätému prijímaniu.“*

Louis Bourdaloue

zdroj: wikimedia commons

Otec Louis Bourdaloue sa odvolával aj na tvrdenia ďalšieho vynikajúceho španielskeho teológa, jezuitu a vynikajúceho predstaviteľa neskorej scholastiky Francisca Suareza. Podľa Suareza nikde v učeniach Cirkevných Otcov neexistuje tvrdenie, že by k tomu, aby človek pristupoval k svätému prijímaniu musel byť dokonalý. Samozrejme, ak často prijíma Eucharistiu, má sa aj duchovne zdokonaľovať a rásť. Ale je potrebné, aby sa duše nikdy nezbavili prístupu k Najsvätejšej Eucharistii, jedinému prostriedku, ktorý ich dokáže uchrániť pred ťažkým pádom. Kto častejšie prijíma Eucharistiu, tomu sa aj zjemňuje svedomie a rastie aj jeho láska k Bohu.

Preto od veriaceho katolíka Cirkev verná Kristovi len žiada, aby mal úprimnú vôľu vystríhať sa hriechu, snahu Pánu Bohu verne slúžiť a odmietaať ťažké hriechy. Tak ako sa zlato čistí v ohni, aj duša hriešnika sa čistí a zbavuje nánosov všedného hriechu častým prijímaním Najsvätejšej Eucharistie.

Preto biskup de Ségur kladie katolíkom len jednu otázku: Máš vôľu vyvarovať sa smrteľného hriechu, chceš Bohu verne slúžiť a si v stave posväcujúcej milosti (nemáš na svedomí smrteľný hriech)? Ak je tak, môžeš prijať Najsvätejšiu Eucharistiu. Ak nie – neotáľaj a utekaj do spovednice, aby si sa smrteľného hriechu zbavil a mohol pristúpiť k prijímaniu Eucharistie.

Na záver argumentácie voči prvej námietke (1. Keby som chcel častejšie prijímať Eucharistiu, musel by som byť svätejší ako som) poukázal biskup de Ségur na slová Učiteľa Cirkvi, sv. Jána Zlatoústeho:

Alebo ste v milosti Božej, alebo nie ste v milosti Božej. Ak ste v milosti Božej, prečo by ste nešli k svätému prijímaniu, ktoré je od Boha ustanovené k tomu, aby Vám pomohlo zotrvať v milosti Božej? Ak ste však v ťažkom hriechu – prečo sa nejdete očistiť dobrou spoveďou, aby ste hneď potom mohli pristúpiť k Pánovmu stolu, aby ste získali potrebnú silu, ktorá vám pomôže v boji proti hriechu?“

Tu by sme dnešnú časť seriálu o sv. prijímaní ukončili, pokračovanie nabudúce.

Titulný ilustračný obrázok, Alonso Vázquez (1564–1608), **Posledná večera**, zdroj: wikimedia commons

URL adresa článku: <https://christianitas.sk/kniha-biskupa-de-segur-s-nazvom-svate-prijimanie-ii-cast/>